

รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3

The Academic Affairs Administration Model in the New Normal in Schools Under the Office of the Basic Education Commission in the Official Inspection Region 3

^{1*}กมลณัฐ นวภพ Kamonnat Nawabhoph

^{2**}พระมหาธำรงค์ ฐิตปุณฺโญ Phramaha Thamrong Thitapuñño

^{3***}พระมหาไกรวรรณ ชินทตฺติโย Phramaha Kraiwan Chiinathattiyo

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{1,2,3}Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

*First author, e-mail: k.nawabhoph@gmail.com

Corresponding author, e-mail: **rongsamathi@gmail.com ***kraichinnatat@gmail.com

Received May 29, 2025; Revised June 25, 2025; Accepted: December 1, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 วิธีการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน ประชากร คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 จำนวน 1,499 แห่ง มีกลุ่มตัวอย่าง 306 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 2 คน รวม 612 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมินรูปแบบแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.97 และค่าความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหาเฉลี่ยรวม 0.91 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่มีตัวแปรเบื้องต้น 108 ตัวแปร เมื่อวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยคงเหลือตัวแปร จำนวน 55 ตัวแปร 2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจ

ราชการที่ 3 ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ เงื่อนไขความสำเร็จของการนำไปใช้ และแนวทางการประเมินรูปแบบ โดยวิธีการดำเนินการนั้นมีแนวทางการดำเนินงานตามตัวแปรที่ผ่านการวิเคราะห์ความเหมาะสมซึ่งคงเหลือ 41 ตัวแปร จัดลงใน 7 องค์ประกอบ คือ (1) การปรับตัวด้านนโยบาย บุคลากรและหลักสูตร (2) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี (3) การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม (4) การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งในการรองรับสถานการณ์ (5) การจัดการกระบวนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุควิถีใหม่ (6) การส่งเสริมการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับยุควิถีใหม่ และ (7) การพัฒนาการนิเทศและการประกันคุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ (PLC) 3. รูปแบบที่ได้ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีค่าความถี่ทุกด้านเท่ากับ 7 คิดเป็น ร้อยละ 100

คำสำคัญ: ยุควิถีใหม่; รูปแบบการบริหารจัดการ; วิชาการ

Abstract

This research article aims to: 1) study the current conditions of the academic affairs administration model in the new normal 2) develop the academic affairs administration model in the new normal and 3) evaluate the academic affairs administration model in the new normal in schools under the Office of the Basic Education Commission in the Official Inspection Region 3. This research employs a mixed-methods approach. The population consisted of 1,499 schools under the Office of the Basic Education Commission, Inspectorate Region 3. The sample included 306 schools, with two respondents per school, totaling 612 respondents. The instruments used were interviews, questionnaires, and formative assessments. The questionnaire had a reliability value of 0.97 and an average content consistency and validity of 0.91. The statistics used included frequency, percentage, mean, standard deviation, and exploratory factor analysis. The results of the research were as follows: 1. The academic affairs administration in the new normal consists of 108 initial variables. After undergoing the research analysis process, 55 variables remained. 2. The academic affairs administration model in new normal at school under the office of the basic education commission in the official inspection region 3, consists of key components: concepts and principles, objectives, implementation methods, conditions for successful implementation, and the model evaluation

approach. The implementation methods are based on 41 variables that were determined to be appropriate through analytical processes. These variables are organized into seven components: (1) Adaptation in terms of policies, personnel, and curriculum; (2) Enhancement of media, innovation, and technology efficiency; (3) Promotion of appropriate learning management processes; (4) Strengthening preparedness and resilience in response to emerging situations; (5) Implementation of learning assessment processes aligned with the new normal; (6) Promotion of the design of learning activities suited to the new normal; and (7) Development of supervision and internal quality assurance through Professional Learning Community (PLC) processes. 3. The model was evaluated by experts in four aspects: accuracy, appropriateness, feasibility, and usefulness, with all aspects receiving a frequency score of 7, accounting for 100%.

Keywords: New Normal; Administration Model; Academic

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะในระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นระดับปฏิบัติการหากมีทิศทางและกลยุทธ์ในการบริหารและจัดการศึกษาที่ดีสอดคล้องกับนโยบายของชาติ ก็จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติให้บรรลุเป้าหมายได้ แต่ในยุคปัจจุบันด้วยสถานการณ์ของโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงมีความท้าทายหลายประการที่ทั้งภาคนโยบายและภาคปฏิบัติการจะต้องเผชิญร่วมกันในทุกระดับ รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) รวมทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (COVID-19) ที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อระบบการศึกษาในทุกระดับทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญในวิธีการจัดการระบบการศึกษา และแม้ว่าสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 จะเบาบางลงแล้ว แต่ความเปลี่ยนแปลงหลายประการที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ต้องปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนแบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ และสังคมแบบใหม่ที่เรียกว่า “วิถีใหม่” หรือ NEW NORMAL สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความจำเป็นต้องทบทวนและพัฒนาด้านการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ท้าทายดังกล่าวมาข้างต้น

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ประกอบด้วยพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรีและสุพรรณบุรี ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เช่นเดียวกัน แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหารูปแบบหรือแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับยุควิถีนี้นี้ เพื่อสถานศึกษาในพื้นที่มีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาปัจจุบันและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาหาแนวทางให้ชัดเจน โดยเฉพาะงานวิชาการถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด ขอบข่ายของงานวิชาการในสถานศึกษาครอบคลุมถึงการพัฒนาและจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดและการประเมินผลการเรียนการสอน (วลีรัตน์ ฉิมน้อย, 2562) ผู้บริหารจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถานศึกษาในยุคชีวิตใหม่ เป็นรูปแบบการเปลี่ยนแปลงสู่รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมือนเดิม เกิดจากปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบจนทำให้วิถีการดำเนินชีวิตที่เคยถือเป็นมาตรฐานในสังคมต้องเปลี่ยนไป นำไปสู่การนิยมและปฏิบัติตามวิถีใหม่ที่ถูกปรับเปลี่ยนไปสู่มาตรฐานและวิถีชีวิตที่แตกต่างจากเดิม การเรียนการสอนในฐานวิถีชีวิตใหม่ อาจเป็นการปรับแนวทางการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยี มาใช้ที่เรียกว่าสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหารและวิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ที่ผสมผสาน การสาธารณสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการทางความคิด (Mindset) (อาลิตา กาญจน์วราธร, 2566)

นอกจากนี้ ในการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับสถานการณ์นั้น สถานศึกษาแต่ละพื้นที่อาจมีบริบทความเหมาะสมที่แตกต่างกันออกไปด้วยหลายเหตุปัจจัย เช่น พื้นที่กรุงเทพมหานครกับพื้นที่ในส่วนภูมิภาคต่างๆ ทั้งในมิติสังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม รูปแบบหรือแนวทางในการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมย่อมมีความแตกต่างกันได้ แม้หลักการสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร และขอบข่ายงานวิชาการเหมือนกัน แต่วิธีการในการดำเนินการอาจมีความแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและทรัพยากรหรือศักยภาพของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งบทความนี้ให้ความสนใจกับการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีนี้นี้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเขตพื้นที่ในการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในเขตตรวจราชการที่ 3 เพื่อศึกษาและหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ดังกล่าว

ทั้งนี้ ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อสถานศึกษาต่างๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 3 ซึ่งจะได้ร่วมเรียนรู้รูปแบบและแนว

ทางการบริหารวิชาการในยุควิถีใหม่ และผู้บริหารสามารถนำรูปแบบที่ได้ไปปรับใช้หรือต่อยอดให้เกิดนวัตกรรมการบริหารจัดการที่เหมาะสมต่อไป รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ที่สามารถร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในยุคปัจจุบันให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ ผสมผสานวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีพื้นที่การวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี โดยมีการแบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษา โดยการศึกษาภาคเอกสาร วิเคราะห์และสรุปแนวคิด และนำข้อมูลไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เพื่อหาตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ที่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยขั้นตอนนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Semi - Structured interview) ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ที่ไม่ถามชี้แนะและวิธีสัมภาษณ์ใช้แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview) เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ฯ แล้วนำผลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามตามขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 โดยมีประชากร คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 จำนวน 1,499 แห่ง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 306 แห่ง ซึ่งได้มาโดยวิธีการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และกำหนดผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดโดยวิธีการเทียบ

บัญญัติไตรยางศ์ มีผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนประกอบผู้อำนวยการ 1 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครู/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน รวมทั้งสิ้น 612 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และค่าความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหาเฉลี่ยรวม 0.91 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 และปรับปรุงตามขั้นตอนการวิจัยเพื่อนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ซึ่งมีมาตราค่าคะแนน 5 ระดับ

3) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis : PCA) เพื่อให้ได้ปัจจัยที่สำคัญเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ตามเป้าหมาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) มีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ (1) ค่า KSA ตามวิธี Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) มีค่าใกล้ 1.00 และผลการทดสอบ Bartlett's Test มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติที่ α เท่ากับ 0.000 และ (2) ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy) ใช้วิเคราะห์เนื้อหาความเหมาะสมของข้อมูลเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 โดยค่าที่เหมาะสมจะต้องมากกว่า 0.50

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบ โดยการนำเสนอรูปแบบดังกล่าวต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาประเมินตามเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน คือ (1) ความถูกต้องความ (2) เหมาะสม (3) ความเป็นไปได้ และ (4) การนำไปใช้ประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยมีการนำเสนอข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและบรรยายใต้ตาราง

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 มีตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 108 ตัวแปร และเมื่อนำตัวแปรที่ได้ไปสอบถามความคิดเห็นโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน จากนั้นจึงนำผลมา

วิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ได้ตัวแปร จำนวน 55 ตัวแปร มีตัวแปรที่สำคัญ เช่น ผู้บริหารจัดการกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพ PLC ภายในโรงเรียน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน สถานศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพต่อเนื่องและเป็นระบบ สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามยุควิถีใหม่ สถานศึกษามีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุควิถีใหม่ สถานศึกษาการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสถานศึกษามีการรายงานผลการเรียนของผู้เรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ที่ได้มาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ไปสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 612 คน มีผลโดยการสรุปภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 (โดยการสรุปภาพรวม)

ข้อ	ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ ในยุควิถีใหม่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
NM46	<u>ตัวแปรที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด</u> ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน	4.68	0.59	มากที่สุด
NM51	ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีมกับทุกระดับในองค์กร	4.68	0.59	มากที่สุด
NM44	สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	4.66	0.63	มากที่สุด
NM27	<u>ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด</u> สถานศึกษาส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์	4.15	0.79	มาก

	เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
NM18	สถานศึกษาจัดให้มีการจัดทำรายงานผลการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์ม	4.13	0.74	มาก
NM9	สถานศึกษามีการบริหารการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (ออนไลน์และออนไลน์)	4.10	1.01	มาก
(40ตัวแปร)	ตัวแปรอื่นๆ ที่เหลือ (สรุปภาพรวม 49 ตัวแปร) ตัวแปรอื่นๆ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด	4.50-4.66	0.49-0.78	มากที่สุด
(9ตัวแปร)	ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก	4.23-4.48	0.59-1.01	มาก

จากตารางที่ 1 อธิบายได้ว่าการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 612 คน จากสถานศึกษาในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 306 แห่ง เกี่ยวกับตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ จำนวน 55 ตัวแปร ส่วนมากมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด จำนวน 43 ตัวแปร และอยู่ในระดับมาก จำนวน 12 ตัวแปร โดยในส่วนที่อยู่ในระดับมากที่สุดนั้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระหว่าง 4.50 - 4.68 ตัวแปรที่มีค่าสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ($\bar{x}$ = 4.68) ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีมกับทุกระดับในองค์กร ($\bar{x}$ = 4.68) สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x}$ = 4.66) ส่วนที่มีค่าน้อยที่สุดสามลำดับ (อยู่ในระดับมาก) ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.15) สถานศึกษาจัดให้มีการจัดทำรายงานผลการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์ม ($\bar{x}$ = 4.13) และสถานศึกษามีการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (ออนไลน์และออนไลน์) ($\bar{x}$ = 4.10)

นอกจากนั้น ยังมีตัวแปรรายการอื่นๆ อีก รวมจำนวน 49 ตัวแปร แบ่งเป็น ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด 40 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยภาพรวมระหว่าง 4.50-4.66 และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก 9 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยภาพรวมระหว่าง 4.23-4.48

ทั้งนี้เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA: Exploratory Factor Analysis) เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่เหมาะสมและจัดลงในองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ มีผลสรุปตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบความเหมาะสมของเมตริกซ์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.590
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	59178.516
	Df	1176
	Sig.	.000

จากตารางที่ 2 อธิบายได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูล KMO (Kaiser - Meyer - Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .590 แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมและความเพียงพอของข้อมูล สามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบได้ (ค่า KMO ควรมีค่าเกินกว่า 0.5) และจาก Bartlett's Test of Sphericity ยังพบว่ามีค่า Approx. Chi - Square เท่ากับ 59178.516 มีนัยสำคัญทางสถิติระดับน้อยกว่า .05 (Sig. = 0.00) แสดงว่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือข้อมูลตัวแปรชุดนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยได้มีการหาค่าไอแกน ร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในองค์ประกอบ พบว่า ตัวแปร 55 ตัวแปรนั้น สามารถจัดกลุ่มเข้าองค์ประกอบ (Component) ได้จำนวน 7 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าแปรปรวน (Eigen Values) ตั้งแต่ 1.008-28.593 และองค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ ร้อยละ 78.990 และผลการหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) โดยการหมุนแกนขององค์ประกอบ ด้วยวิธีแวนิแม็กซ์ (Varimax Rotation) พบว่า เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของค่าน้ำหนักตามเกณฑ์แล้ว ต้องตัดตัวแปรที่ไม่เหมาะสม คงเหลือตัวแปรที่เหมาะสมจำนวน 41 ตัวแปร เพื่อนำไปสังเคราะห์เป็นแนวทางการดำเนินงานของรูปแบบที่จะสร้างขึ้นต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ขึ้น โดยมีส่วนประกอบสำคัญ คือ 1) แนวคิดและหลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการดำเนินการ เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ และแนวทางการประเมินรูปแบบ โดยเฉพาะวิธีการดำเนินการนั้น ผู้วิจัยได้นำ 7 องค์ประกอบที่มีตัวแปรจำนวน 41 ตัวแปรข้างต้นจัดอยู่ในแต่ละองค์ประกอบสำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานของรูปแบบ และจะได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในส่วนการอภิปรายผลต่อไป

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีความเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่และร้อยละของผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3

ที่	รายละเอียดของการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
1	รูปแบบมีความถูกต้อง (Accuracy) คือ มีสาระครอบคลุมครบถ้วน มีวัตถุประสงค์ มีแหล่งข้อมูลและการได้มาซึ่งข้อมูลอย่างชัดเจน มีการรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สมบูรณ์และชัดเจน	7	100
2	รูปแบบมีความเหมาะสม (Propriety) คือ มีการคำนึงถึงกฎหมาย การรักษาสีติ และความเป็นธรรมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายหรือทุกกลุ่ม	7	100
3	รูปแบบมีความเป็นไปได้ (Feasibility) คือ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติได้ ปลอดภัยจากความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เอื้อให้ปฏิบัติได้	7	100
4	รูปแบบมีความเป็นประโยชน์ (Utility) คือ รูปแบบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารสถานศึกษา และเกิดผลดีต่อหน่วยงานทางการศึกษา	7	100

จากตารางที่ 3 อธิบายได้ว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยผลการประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ความถูกต้อง (Accuracy) 2) ความเหมาะสม (Propriety) 3) ความเป็นไปได้ (Feasibility) 4) ความเป็นประโยชน์ (Utility) ผลการประเมินมีค่าความถี่เท่ากับ 7 ทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 100

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 108 ตัวแปร และเมื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มีการปรับปรุงคงเหลือตัวแปรจำนวน 55 ตัวแปร โดยมีการตัดตัวแปรที่ไม่เหมาะสมออกไปซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นเพื่อให้ได้ตัวแปรที่เหมาะสมที่สุด ตัวแปรที่สำคัญ เช่น

ผู้บริหารจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพ PLC ภายในโรงเรียน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพ ต่อเนื่องและเป็นระบบ สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามยุควิถีใหม่ สถานศึกษามีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุควิถีใหม่ สถานศึกษาการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสถานศึกษามีการรายงานผลการศึกษาของผู้เรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะ ตัวแปรเหล่านี้ เป็นตัวแปรที่คัดกรองด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อให้อยู่ในขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างแท้จริง เพื่อให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบที่มีคุณภาพ การพิจารณาตัวแปรที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการสร้างเครื่องมือการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า จากผลการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ ซึ่งได้องค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ และตัวแปรที่เหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบ รวม 41 ตัวแปร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลหลักในการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ที่มีสาระสำคัญประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการดำเนินการ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ และ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ ทั้งนี้เพราะรูปแบบที่ดีควรประกอบด้วยส่วนที่เป็นปัจจัยนำเข้า คือ แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ ส่วนที่เป็นกระบวนการ คือ วิธีการดำเนินการและเงื่อนไขความสำเร็จในการใช้ และส่วนที่เป็นผลจากการดำเนินการ ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของเบอร์ตาลานฟี (Bertalanffy) ผู้ริเริ่มแนวคิดรูปแบบเชิงระบบซึ่งประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สิ่งที่เป็นปัจจัย ได้แก่ ทรัพยากรทางการบริหารต่างๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และแรงจูงใจ ที่เป็นส่วนเริ่มต้นสำคัญในการปฏิบัติงาน 2) กระบวนการ คือ ขั้นตอนการนำเอาปัจจัย หรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อยๆ รวมกันอยู่หลายระบบ ตั้งแต่ การบริหาร การจัดการ การนิเทศ การวัด และการประเมินผล หรือการติดตามตรวจสอบ ฯลฯ เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าไปสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ผลผลิต หมายถึง ผลลัพธ์เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Bertalanffy, 1996) ทั้งนี้ส่วนที่สำคัญของรูปแบบในการวิจัยนี้ คือ วิธีการดำเนินการ ซึ่งอาศัยตัวแปร 41 ตัวแปรเป็นแนวทางการดำเนินงานของรูปแบบโดยจัดลงใน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การปรับตัวด้านนโยบาย บุคลากรและหลักสูตรสถานศึกษา 2) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

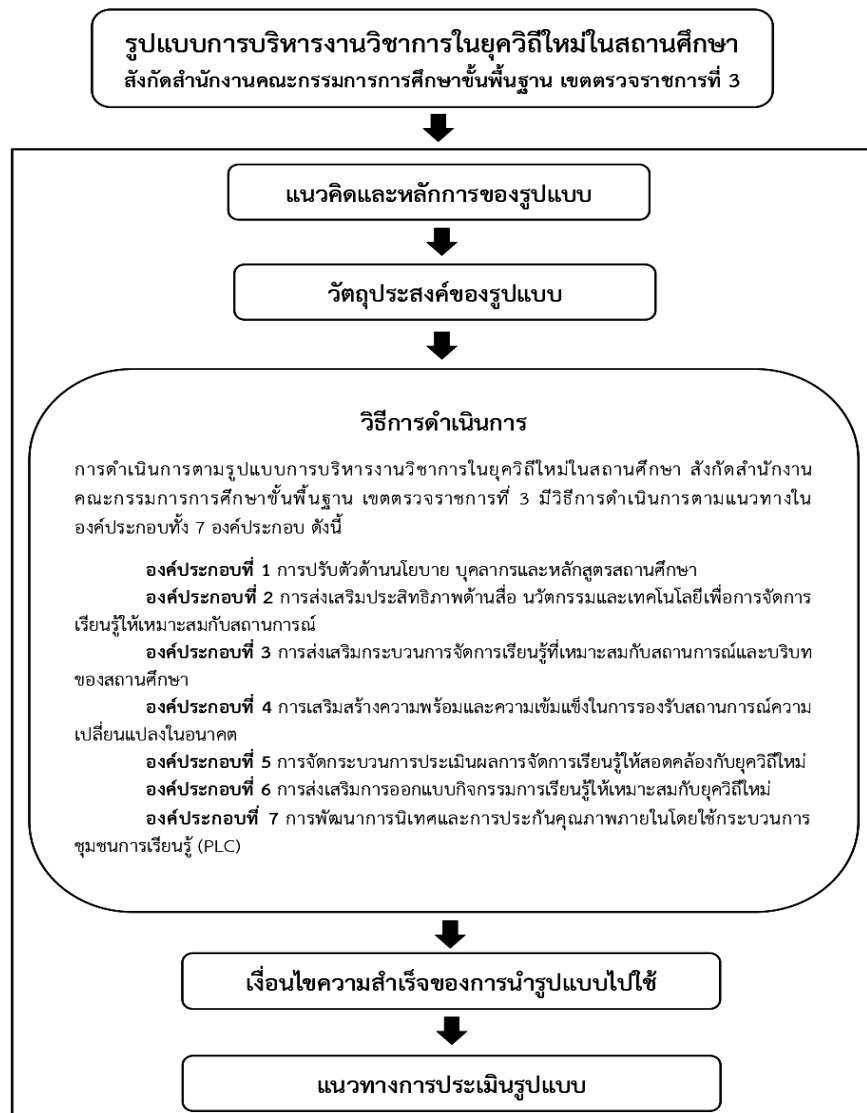
3) การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา
4) การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งในการรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต
5) การจัดกระบวนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุควิถีใหม่ 6) การส่งเสริมการ
ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุควิถีใหม่ และ 7) การพัฒนาการนิเทศและการประกัน
คุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ (PLC) ทั้งนี้ องค์ประกอบที่ 1 การปรับตัวด้าน
นโยบาย บุคลากรและหลักสูตรสถานศึกษา เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดตามแนวทางของรูปแบบนี้
เพราะนโยบายเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางให้การดำเนินงานต่างๆ ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
ในขณะเดียวกันปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายคือคนหรือบุคลากร ซึ่งต้องมีการปรับตัวควบคู่
กันไป และหลักสูตรก็เป็นแก่นสำคัญในการบริหารงานวิชาการ เพราะการปรับเปลี่ยนนโยบายต้อง
สอดคล้องกันกับการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความหลากหลายเหมาะสมมุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพของ
ผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล ซึ่งได้นำเสนอในผลงาน
วิชาการ เรื่องการประเมินการเรียนรู้ใน New normal สรุปได้ว่า หลักสูตรการเรียนการสอนต้องม
ีความหลากหลาย การออกแบบหลักสูตรจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน
มีแบบทดสอบที่หลากหลาย เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน รวมถึงผู้เรียนและครูร่วมกันออกแบบ
สภาพแวดล้อมในห้องเรียน นอกจากนี้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า
การศึกษายุคนี้ต้องหาจุดที่จะพัฒนาเด็กไทยให้ไปสู่โลกดิจิทัล หรือการศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยการ
พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะเพราะหลักสูตรฐานสมรรถนะจะเป็น
ส่วนหนึ่งที่จะทำให้ค้นพบศักยภาพของเด็กไทยมากขึ้น (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2563)
และจากผลการวิจัยในแต่ละองค์ประกอบจะมีแนวทางการดำเนินการตามตัวแปรที่ได้ ยกตัวอย่างเช่น
ในองค์ประกอบที่ 1 มีแนวทางการดำเนินงานที่ต้องเชื่อมโยงและทำงานร่วมกัน ได้แก่ ผู้บริหารต้องให้
ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียน มุ่งพัฒนาควบคู่กันแบบคู่ขนาน
โดยมีการวางแผนนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน ยืดหยุ่นและทันสมัย ส่งเสริมครู
ในการเป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี พร้อมกับส่งเสริมการทำงาน
เป็นทีมกับทุกระดับในองค์กร ส่งเสริมให้ครูมีทัศนคติที่ดีและเปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลงด้าน
เทคโนโลยีในโลกปัจจุบัน รวมทั้งพัฒนาทักษะและสมรรถนะของครูบนฐานวิถีชีวิตใหม่ ใน
ขณะเดียวกันสถานศึกษาจะต้องมีการประสานสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และ
บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการรวมกัน เป็นการอาศัยพลังเครือข่ายเสริม
พลังในการยกระดับการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญ คือ จะต้องมีการ
วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามยุควิถีใหม่ ให้สอดคล้องกับนโยบายและการพัฒนา
บุคลากรที่กำหนดในแผนงานไว้ เป็นต้น

3. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า จากการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ผลการประเมินทุกองค์ประกอบมีค่าความถี่เท่ากับ 7 และคิดเป็นร้อยละ 100 ทุกด้าน ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาและตรวจสอบรูปแบบที่สร้างขึ้นในประเด็นความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) เป็นการประเมินโดยคำนึงถึงความถูกต้องของขอบข่ายเนื้อหาที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ความเหมาะสมกับบริบทสถานการณ์ยุควิถีใหม่และพื้นที่ และความเป็นไปได้ เพราะได้แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรหรือแนวทางการดำเนินงานที่มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแนวทางนี้สอดคล้องกับลักษณะรูปแบบที่ดีตามแนวคิดของคีเวส (Keeves) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบสรุปได้ว่าประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ รูปแบบความสามารถแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบมีการอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา และมีความสอดคล้องกันระหว่างรูปแบบเชิงทฤษฎีที่ศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Keeves, 1988) ที่สำคัญ รูปแบบที่ได้สร้างขึ้นนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 3 ได้ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ประกอบด้วยแนวคิดและหลักการของรูปแบบวัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการดำเนินการ เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ และแนวทางการประเมินรูปแบบ โดยในส่วนวิธีการดำเนินการนั้นมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การปรับตัวด้านนโยบาย บุคลากรและหลักสูตรสถานศึกษา (2) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (3) การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา (4) การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งในการรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต (5) การจัดการกระบวนการประเมินผล การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุควิถีใหม่ (6) การส่งเสริมการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับยุควิถีใหม่ และ (7) การพัฒนาการนิเทศและการประกันคุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ (PLC) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3

บทสรุป

รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 มีวิธีการดำเนินการตามองค์ประกอบทั้ง 7 โดยมีแนวทางดำเนินการแต่ละองค์ประกอบ รวม 41 แนวทาง ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป็นแนวนโยบายหลักเพื่อเป็นทิศทางในการบริหารในยุควิถีใหม่ได้ คือ การปรับตัวด้านนโยบาย บุคลากรและหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบท

ของสถานศึกษา การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งในการรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต การจัดกระบวนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุควิถีใหม่ การส่งเสริมการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับยุควิถีใหม่ และ การพัฒนาการนิเทศและการประกันคุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ (PLC) เหล่านี้ เป็นกรอบแนวทางหลักในการดำเนินการบริหารจัดการงานวิชาการที่เหมาะสม และแต่ละองค์ประกอบมีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และสถานการณ์ในยุคสมัยปัจจุบัน มีความเชื่อมโยงส่งเสริมระหว่างกัน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุผล โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ ที่สำคัญคือ ต้องอาศัยทั้ง “ปัจจัยภายใน” เช่น ความพร้อมของบุคลากร ระบบการจัดการ และ “ปัจจัยภายนอก” เช่น การสนับสนุนจากชุมชนและนโยบายรัฐ หากองค์ประกอบเหล่านี้ทำงานร่วมกันอย่างมีพลังซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 หรือทั่วประเทศ ควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ซึ่งได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ไปปรับใช้เป็นนโยบายในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งผลการกำหนดทิศทาง แนวทางของการบริหารการศึกษาตามสถานการณ์หรือยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงและเพื่อรองรับกับสถานการณ์อนาคตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาต่อไป โดยส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางต่างๆ ในองค์ประกอบทั้ง 7 นี้ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการด้านการบริหารงานวิชาการในแต่ละขอบข่ายงานตามความเหมาะสมต่อไป เช่น การปรับตัวด้านนโยบาย บุคลากรและหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียน มุ่งพัฒนาควบคู่กันแบบคู่ขนาน มีการวางนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน ยืดหยุ่นและทันสมัย ส่งเสริมครูในการเป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี และจะต้องมีการประสานสัมพันธ์กับเครือข่ายภายนอกที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 สามารถเป็นแนวทางต่อยอดหรือขยายผลสู่การศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ต่อไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 ในแต่ละองค์ประกอบอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถหาแนวทางเชิงปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาด้านอื่นๆ ในยุควิถีใหม่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3

เอกสารอ้างอิง

- วลีรัตน์ ฉิมน้อย. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะพลเมืองคุณภาพในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2563). การประเมินการเรียนรู้ใน New normal. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อาลิตา กาญจน์วราธร. (2566). กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Bertalanffy, L. V. (1996). *General System Theory*. New York: Wiley-Interscience.
- Keeves P. J. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607–610.

